

KONWENT POWIATÓW WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Stanowisko Konwentu Powiatów Województwa Wielkopolskiego

z dnia 9 marca 2016 roku

w sprawie: zmiany zapisów ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1440, z późn. zm.) oraz przesunięcia daty wejścia w życie przepisów nakładających na powiaty obowiązek organizacji i finansowania publicznego transportu zbiorowego.

Powiaty mają ograniczone zadania w zakresie transportu zbiorowego. W zasadzie zadaniem własnym powiatów w pełnym zakresie jest tylko zarządzanie powiatowymi drogami publicznymi oraz ruchem na tych drogach i drogach gminnych. Jeśli chodzi o transport publiczny, to powiaty mają przypisane jednoznacznie tylko funkcje regulacyjne, zaś funkcja organizatorów transportu publicznego jest im przypisana fakultatywnie.

W zakresie prawa materialnego tylko gminy mają jednoznacznie przypisane obowiązki „zaspokajania potrzeb w zakresie lokalnego transportu zbiorowego”. Ustawa PTZ nadała więc powiatom jedynie uprawnienie do bycia organizatorem publicznego transportu zbiorowego, a nie nałożyła obowiązek.

Wielkopolskie Powiaty są świadome, jak ważną dziedziną życia lokalnych społeczności jest transport publiczny i jak ten sektor usług publicznych wpływa na funkcjonowanie wielu dziedzin życia mieszkańców. Jego oddziaływanie rzutuje na funkcjonowanie wielu obszarów, takich jak zatrudnienie, edukacja czy ochrona zdrowia. Konwent przedstawia poniżej argumenty przemawiające za wnioskiem zawartym w niniejszym stanowisku.

1. Wadliwość obowiązujących przepisów Ustawy PTZ, w następującym zakresie:
  - brak możliwości koordynacji przewozów o charakterze publicznym z przewozami komercyjnymi (chodzi o możliwość wcześniejszego „podbierania” pasażerów na rentownych liniach o dużym przepływie pasażerów przez przewoźników komercyjnych) czyli zabieranie pasażerów przed przyjazdem operatora wyłonionego do realizacji;
  - brak nadzoru nad podmiotami komercyjnie wykonującymi przewozy pasażerskie
2. Nieuwzględnianie przez Marszałka w planie transportu Województwa Wielkopolskiego przewozów kołowych na liniach międzypowiatowych, w związku

KONWENT POWIATÓW WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

---

z nadmiernym skupieniem się na przewozach kolejowych, które nie zawsze pokrywają się potrzebami komunikacyjnymi mieszkańców (dotyczy powiatów leżących na rubieżach województwa).

– brak możliwości dofinansowania biletów ulgowych na międzypowiatowych liniach komercyjnych.

3. Brak zainteresowania gmin realizacją swoich obowiązków w zakresie ustawy PTZ – oczekiwanie na to, że powiaty przejmą na siebie ciężar organizacyjny i finansowy.
4. Nie przygotowanie powiatów do realizacji tego zadania z powodu:
  - Braku zasobów ludzkich posiadających odpowiednie przygotowanie (*wykształcenie, doświadczenie*) do zarządzania transportem publicznym;
    - * złożoność tematyki związanej z zarządzaniem transportem,
      - > *kontrola realizacji przewozów w terenie (wykonywanie przewozów na odpowiednim poziomie i taborem o określonych wymaganiach)*
      - > *kontrola sprzedaży biletów (sprzedaż, rozliczanie i weryfikacja wniosków o dopłaty do biletów ulgowych, pośredniczenie między operatorem a Marszałkiem)*
      - > *Kontrola kosztów ponoszonych przez przedsiębiorców w związku z ewentualnymi stratami poniesionym przy realizacji przewozów o charakterze publicznym i ich ewentualna rekompensata przez organizatora – powiat (audyty)*
  - Braku zabezpieczenia środków finansowych w budżetach powiatów, koszty związane z dopłatami do funkcjonowania przewozów o charakterze publicznym oraz koszty zatrudnieniem odpowiednio wykwalifikowanej kadry (*brak dotacji lub innej formy dofinansowania*)

W związku z powyższym wnosimy o:

1. Określenie na poziomie ustawy źródeł finansowania zadań wynikających z ustawy PTZ dla samorządów powiatowych oraz wydłużenie obowiązywania przepisów wynikających z art. 87 ustawy PTZ w celu zapewnienia społecznościom lokalnym dostępu do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego – do czasu określenia ww. źródeł finansowania;

KONWENT POWIATÓW WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

---

2. Nowelizację przepisów ustawy PTZ w zakresie nałożenia na marszałków województw obowiązku analizy potrzeb komunikacyjnych ludności na liniach międzypowiatowych, nie tylko w oparciu o linie kolejowe, ale również transport kołowy. Nadmierna preferencja dla transportu kolejowego często nie znajduje uzasadnienia w faktycznych potrzebach komunikacyjnych mieszkańców. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na treść art. 13 ustawy PTZ, który w ust. 4 przyznaje jedynie gminom o liczbie mieszkańców mniejszej niż 50 000 prawo do zgłaszania do starosty lub marszałka, potrzeb transportowych dotyczących linii komunikacyjnych wykraczających poza obszar swojej właściwości - brak podobnego uprawnienia dla powiatów, które mają dużo gorszą strukturę dochodów niż gminy.

Jednocześnie wnosimy o uszczegółowienie, bądź jednoznaczną wykładnię zapisów ustawy o PTZ w zakresie definicji komunikacji miejskiej w przypadku organizacji publicznego transportu zbiorowego przez gminy miejsko-wiejskie oraz przedstawienie stanowiska w sprawie możliwości dowożenia dzieci i młodzieży szkolnej przewozami regularnymi („otwartymi”) w kontekście ustawy o systemie oświaty i funkcjonującego w tym obszarze orzecznictwa. Mimo, że zagadnienia te – z racji określonych ustawowo zadań - nie dotyczą bezpośrednio samorządów powiatowych - to jednak wyjaśnienie powyższych wątpliwości pozwoli powiatom na podjęcie z gminami dialogu w zakresie organizacji spójnego systemu transportu zbiorowego na poziomie lokalnym.

Podjęta przez Konwent Powiatów Województwa Wielkopolskiego analiza ustawy o PTZ skłania ku stwierdzeniu, iż akt ten w wielu kluczowych kwestiach zawiera zapisy, których skutki wprowadzenia w życie - być może - nie w pełni przewidziano. Przykładem takiej regulacji jest choćby dobrowolność podjęcia się przez powiaty liczące do 80 tys. mieszkańców, przygotowania planu transportowego. Stwarza to ryzyko powstania na obszarze kraju swoistej mozaiki powiatów planujących i nieplanujących publiczne sieci transportowe. Sytuacja taka byłaby wyjątkowo niekorzystna i przeczyłaby samej *ratio legis* ustawy, której celem jest przecież zbudowanie spójnego systemu zrównoważonego transportu zbiorowego. Uważamy, że zapisy leżące u podstaw całej filozofii funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego nie powinny dawać aż tak szerokiej swobody decyzyjnej.

Ponadto Konwent pragnie wyrazić swoje zaniepokojenie możliwością nierównego traktowania pasażerów wobec prawa. Wdrożenie przedmiotowych regulacji ustawy doprowadzi do sytuacji, w której pasażerowie nie będą mogli powszechnie korzystać z przysługujących im ulg ustawowych. Prawo do dofinansowanego przejazdu jest niezależnym prawem pasażera, i ani powiat, ani żaden inny organizator publicznego transportu zbiorowego, nie wydają się być władnymi do ograniczania tego przywileju.

KONWENT POWIATÓW WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Co więcej - wskazywanie linii o charakterze publicznym, na których honorowane będą zniżki oraz wybieranie przewoźników, w których taborze ze zniżek pasażer będzie mógł skorzystać, doprowadzi do zachwiania konkurencyjności. Uważamy, że taka forma preferencji jest zbyt daleko idącą ingerencją w komercyjny rynek przewozów pasażerskich.

Przewodniczący
Konwentu Powiatów
Województwa Wielkopolskiego

Lech Janicki
Starosta Ostrzeszowski

Otrzymują:

1. Andrzej Adamczyk - Minister Infrastruktury i Budownictwa
2. Marek Woźniak – Marszałek Województwa Wielkopolskiego
3. Ludwik Węgrzyn - Prezes Zarządu Związku Powiatów Polskich.
4. Członkowie Konwentu Powiatów Województwa Wielkopolskiego.
5. a/a.